

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

29 юни 2016 година *

„Преюдициално запитване — Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген — Член 54 и член 55, параграф 1, буква а) — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 50 — Принцип *ne bis in idem* — Допустимост на наказателно преследване срещу обвиняем в една държава членка, след като образуваното срещу него наказателно производство в друга държава членка е прекратено, без да е проведено задълбочено разследване — Липса на преценка по съществуването на случая“

По дело C-486/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Хамбургски висш областен съд, Германия), с акт от 23 октомври 2014 г., постъпил в Съда на 10 ноември 2014 г., в рамките на наказателно производство срещу

Piotr Kossowski,

в присъствието на:

Generalstaatsanwaltschaft Hamburg,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça и F. Biltgen, председатели на състави, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, A. Prechal (докладчик), M.C. Vajda, S. Rodin и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 29 септември 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за P. Kossowski, от I. Vogel, Rechtsanwältin,
- за Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, от L. von Selle и C. Rinio, в качеството на представители,
- за германското правителство, от T. Henze и J. Kemper, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

- за френското правителство, от F.X. Bréchet, D. Colas и C. David, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство, от M. Bulterman и M. de Ree, в качеството на представители,
- за полското правителство, от B. Majczyna, J. Sawicka и M. Szwarc, в качеството на представители,
- за правителството на Обединеното кралство, от L. Christie, в качеството на представител, подпомаган от J. Holmes, barrister,
- за швейцарското правителство, от R. Balzaretти, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от W. Bogensberger и R. Troosters, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 декември 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 54 и 55 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген от 14 юни 1985 година между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници, подписана в Шенген (Люксембург) на 19 юни 1990 г. и влязла в сила на 26 март 1995 г. (ОВ L 239, 2000 г., стр. 19; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 183, наричана по-нататък „КПСШ“), както и на член 50 и член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, образувано в Германия срещу г-н Piotr Kossowski (наричан по-нататък „обвиняемият“), който е обвинен за извършени на 2 октомври 2005 г. на територията на тази държава членка действия, квалифицирани като изнудване, наказуемо като грабеж.

Правна уредба

Правото на Съюза

Хартата

- 3 Член 50 от Хартата, озаглавен „Право на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление“, гласи следното:

„Никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказван за престъпление, за което вече е бил оправдан или осъден на територията на Съюза с окончателно съдебно решение в съответствие със закона“.

КПСШ

4 КПСШ е сключена, за да се гарантира прилагането на споразумението между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенно премахване на контрола по техните общи граници, подписано в Шенген на 14 юни 1985 г. (ОВ L 239, 2000 г., стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 177).

5 Членове 54 и 55 от КПСШ са включени в глава 3, озаглавена „Прилагане на принципа *ne bis in idem*“. Член 54 от КПСШ гласи:

„Лице, което е [с]ъдено в една договаряща страна [и спрямо него е постановено окончателно съдебно решение], не може да бъде преследвано за същите деяния в друга договаряща страна, при условие че[,] когато лицето е осъдено, санкцията е изпълнена или е в процес на изпълнение, или не може да се изпълни по силата на законите в договарящата страна, в която е произнесена“.

6 Член 55 от КПСШ гласи:

„1. Към момента на ратифицирането, приемането или одобряването на настоящата конвенция договарящата страна има право да декларира, че не се обвързва с член 54 в един или няколко от следните случаи:

а) когато деянията, за които се отнася чуждестранната присъд[а], са били извършени изцяло или отчасти на нейна територия; в последния случай това изключение не се прилага за деяния, които са били извършени частично на територията на договарящата страна, в която е произнесена присъдата;

[...]

4. Изключенията, които са били предмет на декларацията по силата на параграф 1, не се прилагат, когато съответната договаряща страна е поискала за същите деяния съдебно преследване в друга договаряща страна или е приела екстрадицията на засегнатото лице“.

7 При ратификацията на КПСШ Федерална република Германия е направила в съответствие с член 55, параграф 1 от КПСШ следната резерва във връзка с член 54 от КПСШ (BGBl. 1994 г. II, стр. 631):

„Федерална република Германия не е обвързана от член 54 от [КПСШ]:

а) когато деянията, за които се отнася чуждестранната присъда, са били извършени изцяло или отчасти на нейна територия [...]“.

Протокол за включването на достиженията на правото от Шенген в рамките на Съюза

8 КПСШ е включена в правото на Съюза с Протокол (№ 2) за включването на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз, приложен с Договора от Амстердам към Договора за ЕС, в редакцията отпреди Договора от Лисабон, и към Договора за ЕО (ОВ C 340, 1997 г., стр. 93) като част от „достиженията на правото от Шенген“, определени в приложението към протокола. Същият дава на тринадесет държави членки правото да установяват помежду си засилено сътрудничество в областите от приложното поле на достиженията на правото от Шенген.

Протокол (№ 19) относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз

- 9 Протокол (№ 19) относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз (ОВ С 83, 2010 г., стр. 290), приложен към Договора от Лисабон, дава на 25 държави членки правото да осъществяват в правните и институционалните рамки на Съюза засилено сътрудничество помежду си в областите от обхвата на достиженията на правото от Шенген. Така съгласно член 2 от този протокол:

„Достиженията на правото от Шенген са приложими спрямо посочените в член 1 държави членки, без да се засяга действието на член 3 от Акта за присъединяване от 16 април 2003 г. и на член 4 от Акта за присъединяване от 25 април 2005 г. Съветът заменя изпълнителния комитет, създаден с Шенгенските споразумения“.

Полското право

- 10 Член 327, параграф 2 от Kodeks postępowania karnego (Наказателно-процесуалният кодекс) предвижда:

„Окончателно прекратеното досъдебно производство може да бъде възобновено с постановление на прокурор [...] по отношение на лице, което е било привлечено като обвиняем в това производство, само ако бъдат установени неизвестни до този момент факти или доказателства със съществено значение. [...]“.

- 11 Член 328 от този кодекс гласи:

„1. Главният прокурор може да отмени влязло в сила постановление за прекратяване на досъдебното производство по отношение на лице, което е било привлечено като обвиняем в това производство, ако установи, че не са били налице основания за прекратяване на производството. [...]“

2. След изтичането на шест месеца от влизането в сила на постановлението за прекратяване на досъдебното производство главният прокурор може да отмени или измени постановлението или неговите мотиви само в полза на обвиняемия“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 12 Според акта за преюдициално запитване Staatsanwaltschaft Hamburg (прокуратурата в Хамбург, Германия) е образувала наказателното производство срещу обвиняемия за това, че на 2 октомври 2005 г. в Хамбург (Германия) е извършил действия, които съгласно германското право представляват изнудване, наказуемо като грабеж. При това обвиняемият е избягал с автомобила на пострадалия в главното производство. В Хамбург срещу обвиняемия е образувано досъдебно производство.
- 13 При пътна проверка на 20 октомври 2005 г. полските власти спират управлявания от обвиняемия автомобил в Колобжег (Полша) и задържат обвиняемия за целите на изпълнението на наказание лишаване от свобода, което му е наложено в Полша по друго дело. След като извършва проверка за управлявания от обвиняемия автомобил, Prokuratura Rejonowa w Kołobrzegu (районната прокуратура в Колобжег) образува досъдебно производство срещу него по обвинение в изнудване, наказуемо като грабеж, престъпление по член 282 от полския наказателен кодекс, за деянието, извършено в Хамбург на 2 октомври 2005 г.

- 14 Prokuratura Okręgowa w Koszalinie (Окръжната прокуратура в Кошалин, Полша) отправя до прокуратурата в Хамбург поръчка за международна правна помощ с искане да бъде изпратено копие от преписката по досъдебното производство. Това копие е изпратено през август 2006 г.
- 15 През декември 2006 г. районната прокуратура в Колобжег изпраща на прокуратурата в Хамбург постановлението си от 22 декември 2006 г. за прекратяване на наказателното производство срещу обвиняемия поради недоказаност на обвинението.
- 16 Безспорно е, че постановлението за прекратяване на производството е мотивирано с това, че обвиняемият отказва да даде обяснения, а пострадалият по главното производство и един косвен свидетел живеят в Германия, което не е позволило в хода на досъдебното производство да бъдат събрани техните показания, и така не са се доказали — отчасти неточните и противоречиви — твърдения на пострадалия.
- 17 Запитващата юрисдикция добавя, че според указанията относно възможностите за обжалване, приложени към постановлението за прекратяване на наказателното производство, заинтересованите лица имат право да го обжалват в седемдневен срок от получаването му. Пострадалият в главното производство изглежда не подава такава жалба.
- 18 На 24 юли 2009 г. прокуратурата в Хамбург издава европейска заповед за арест срещу обвиняемия, след като на 9 януари 2006 г. е получила национална заповед за задържането му, издадена от Amtsgericht Hamburg (Хамбургски районен съд, Германия). С писмо от 4 септември 2009 г. Федерална република Германия отправя молба до Република Полша да ѝ предаде обвиняемия. С определение на Sąd Okręgowy w Koszalinie (Окръжен съд Кошалин, Полша) от 17 септември 2009 г. изпълнението на европейската заповед за арест е отказано заради постановлението на районната прокуратура в Колобжег за прекратяване на наказателното производство, което посоченият съд квалифицира като влязло в сила по смисъла на Наказателно-процесуалния кодекс.
- 19 На 7 февруари 2014 г. обвиняемият, който все още е издирван в Германия, е задържан в Берлин (Германия). На 17 март 2014 г. прокуратурата в Хамбург му повдига обвинение. Landgericht Hamburg (Хамбургски областен съд, Германия) отказва да предаде обвиняемия на съд, тъй като приема, че с постановлението на районната прокуратура в Колобжег за прекратяване на наказателното производство са изчерпани възможностите за наказателно преследване по смисъла на член 54 от КПСШ. Поради това с определение от 4 април 2014 г. този съд отменя заповедта за арест срещу обвиняемия и същият е освободен, след като е бил задържан в изпълнение на мярка за неотклонение задържане под стража.
- 20 Прокуратурата в Хамбург подава протест срещу това определение пред запитващата юрисдикция, която приема, че съгласно приложимото в това отношение германско право доказателствата срещу обвиняемия са достатъчни, за да обосноват предаването му на Landgericht Hamburg (Хамбургски областен съд), за да бъде съден, и допускането на обвинителния акт за целите на провеждане на съдебно производство, освен е налице пречка за това в съответствие с принципа ne bis in idem, закрепен в член 54 от КПСШ и член 50 от Хартата.
- 21 В това отношение запитващата юрисдикция си задава въпроса дали резервата, направена от Федерална република Германия съгласно член 55, параграф 1, буква а) от КПСШ, все още действа. Ако тя все още действа, в случая не би могъл да се приложи принципът ne bis in idem, тъй като деянието, за което е преследван обвиняемият, е извършено на територията на Федерална република Германия, а германските наказателни органи не са искали от полските власти да провеждат наказателно преследване по смисъла на член 55, параграф 4 от КПСШ.

- 22 Ако резервата не действа, запитващата юрисдикция си задава въпроса дали е възможно — като се има предвид, че наказателното преследване в Германия и в Полша е за едно и също деяние — постановлението на районната прокуратура в Колобжег да е основание да се приеме, че обвиняемият е „[с]ъден [и спрямо него е постановено окончателно съдебно решение]“ по смисъла на член 54 от КПСШ или че е „оправдан [...] с окончателно съдебно решение“ по смисъла на член 50 от Хартата. Тя счита, че делото по главното производство е различно от това, във връзка с което е постановено решение от 5 юни 2014 г., М (С-398/12, EU:C:2014:1057), тъй като постановлението за прекратяване на наказателното производство от 22 декември 2006 г. не се предхожда от задълбочено разследване. Освен това запитващата юрисдикция не е сигурна дали приемането на това постановление за окончателно решение зависи от изпълнението на определени задължения по санкциониране на противоправното поведение.
- 23 При тези обстоятелства *Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen* (Хамбургски висш областен съд, Германия) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Запазват ли резервите, направени от договарящите страни при ратификацията на КПСШ съгласно член 55, параграф 1, буква а) от нея, и по-точно [резервата във връзка с член 54 от КПСШ], действието си след включването на достиженията на правото от Шенген в рамките на Съюза с [Протокол (№ 2) за включването на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз], продължен с [Протокол (№ 19) относно достиженията на правото от Шенген, включени в рамките на Европейския съюз], и представляват ли тези изключения пропорционални ограничения на член 50 от Хартата по смисъла на член 52, параграф 1 от нея?
- 2) Ако отговорът е отрицателен, трябва ли закрепената в член 54 от КПСШ и член 50 от Хартата забрана на повторното наказателно преследване и повторното наказване за същото деяние да се тълкува в смисъл, че е пречка за провеждането на наказателно производство срещу обвиняем в една държава членка, в случая Германия, ако наказателното производство срещу това лице в друга държава членка, в случая Полша, е прекратено от прокуратурата на фактическо основание, поради недоказаност на обвинението, но без да са изпълнявани санкционни задължения и без да е проведено задълбочено разследване, и може да бъде възобновено само ако се установят неизвестни до този момент факти от съществено значение, макар че конкретно в случая не са налице подобни новооткрити факти?“.

Относно компетентността на Съда

- 24 Видно от акта за преюдициално запитване, същото е отправено на основание член 267 ДФЕС, въпреки че поставените въпроси се отнасят до КПСШ — конвенция, която попада в обхвата на дял VI от Договора за ЕС в редакцията му отпреди Договора от Лисабон.
- 25 В това отношение е безспорно, че режимът по член 267 ДФЕС се прилага спрямо компетентността на Съда да разглежда преюдициални въпроси на основание член 35 ЕС, самият той в сила до 1 декември 2014 г., при условие че са спазени предвидените в него изисквания (решение от 27 май 2014 г., *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, т. 43).
- 26 Федерална република Германия е направила декларация по член 35, параграф 2 ЕС, с която е приела компетентността на Съда да се произнася по реда на параграф 3, буква б) от този член, както е видно от информацията относно датата на влизане в сила на Договора от Амстердам, публикувана в *Официален вестник на Европейските общности* на 1 май 1999 г. (ОВ L 114, 1999 г., стр. 56).

- 27 При тези обстоятелства фактът, че в акта за преюдициално запитване не се споменава член 35 ЕС, а е посочен член 267 ДФЕС, не може сам по себе си да обоснове извода, че не е от компетентността на Съда да отговори на въпросите на Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Хамбургски висш областен съд) (вж. в този смисъл решение от 27 май 2014 г., Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, т. 45).
- 28 От изложените по-горе съображения следва, че Съдът е компетентен да отговори на поставените въпроси.

По преюдициалните въпроси

- 29 С въпросите си запитващата юрисдикция по същество иска да установи, първо, дали направената от Федерална република Германия декларация по член 55, параграф 1, буква а) от КПСШ продължава да действа, и второ, при отрицателен отговор на първия въпрос, дали при обстоятелства като тези по главното производство спрямо обвиняемия е постановено окончателно съдебно решение по смисъла на член 54 от КПСШ и член 50 от Хартата.
- 30 Като се има предвид, че въпросът за евентуалната приложимост на изключението от правилото *ne bis in idem*, закрепено в член 55, параграф 1, буква а) от КПСШ, се поставя само ако, при обстоятелства като тези по главното производство, спрямо дадено лице е „постановено окончателно съдебно решение“ по смисъла на член 54 от КПСШ, тъй като това е хипотезата, в която се прилага посоченото правило, най-напред следва да се отговори на втория въпрос.

По втория въпрос

- 31 Още отначало следва да се припомни, че Съдът вече е посочил в точка 35 от решение от 5 юни 2014 г., М (C-398/12, EU:C:2014:1057), че след като правото да не бъдеш съден или наказван два пъти за едно и също престъпление е закрепено както в член 54 от КПСШ, така и в член 50 от Хартата, член 54 от КПСШ следва да се тълкува с оглед на член 50 от Хартата.
- 32 Ето защо трябва да се приеме, че с втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали принципът *ne bis in idem*, закрепен в член 54 от КПСШ, трябва, в светлината на член 50 от Хартата, да се тълкува в смисъл, че постановление на прокуратурата, с което се слага край на наказателното преследване и окончателно — стига да няма възобновяване или отмяна — се прекратява на досъдебното производство срещу определено лице, без да бъде наложена санкция, може да се окачестви като окончателно решение по смисъла на тези членове, когато посоченото производство е прекратено, без да е извършено задълбочено разследване.
- 33 Както следва от самия текст на член 54 от КПСШ, в договаряща държава никой не може да бъде преследван за същото деяние, за което „спрямо него е постановено окончателно съдебно решение“ в друга договаряща държава.
- 34 За да може да се приеме, че спрямо дадено лице е постановено окончателно съдебно решение по смисъла на този член за деянието, в което това лице е обвинено, е важно, на първо място, възможностите за наказателно преследване да са окончателно изчерпани (вж. в този смисъл решение от 5 юни 2014 г., М, C-398/12, EU:C:2014:1057, т. 31 и цитираната съдебна практика).
- 35 Преценката дали това първо условие е изпълнено трябва да се извърши въз основа на правото на договарящата държава, в която е постановен съответният наказателен акт. Действително акт, с чието постановяване съгласно правото на договарящата държава, в която е образувано наказателно производство срещу дадено лице, не се изчерпват окончателно възможностите за

наказателно преследване на национално равнище, по принцип не би могъл да създаде процесуална пречка за евентуалното образуване или продължаване на наказателно производство срещу същото лице и за същото деяние в друга договаряща държава (вж. в този смисъл решения от 22 декември 2008 г., *Turanský*, C-491/07, EU:C:2008:768, т. 36 и от 5 юни 2014 г., *M*, C-398/12, EU:C:2014:1057, т. 32 и 36).

- 36 Видно от акта за преюдициално запитване, според полското право в случая, разглеждан в главното производство, с постановлението на районната прокуратура в Колобжег за прекратяване на наказателното производство се изчерпват окончателно възможностите за наказателно преследване в Полша.
- 37 Освен това, видно от представената пред Съда преписка, нито предвидената в член 327, параграф 2 от Наказателно-процесуалния кодекс възможност за възобновяване на досъдебното производство при установяване на факти или доказателства със съществено значение, които не са били известни при провеждане на предишното производство, нито възможността за отмяна от главния прокурор на основание член 328 от този кодекс на влязлото в сила постановление за приключване на производството, когато той установи, че не са били налице основания за прекратяване на досъдебното производство, поставят под въпрос извода, че от гледна точка на полското право възможностите за наказателно преследване са окончателно изчерпани.
- 38 Що се отнася до това, че от една страна, в случая, разглеждан в главното производство, постановлението е на районната прокуратурата в Колобжег като държавен орган по обвинението, и от друга страна, че не е изпълнена санкция, тези обстоятелства не са определящи за преценката дали с това постановление окончателно се изчерпват възможностите за наказателно преследване.
- 39 Всъщност член 54 от КПСШ е приложим и по отношение на актовете на орган, на когото в съответния национален правен ред е възложено да участва в наказателното правораздаване, какъвто е районната прокуратура в Колобжег, за окончателно прекратяване на наказателното производство в определена държава членка, дори тези актове да са приети без участието на съд и да не са под формата на съдебни решения (вж. в този смисъл решение от 11 февруари 2003 г., *Gözütok и Brügge*, C-187/01 и C-385/01, EU:C:2003:87, т. 28 и 38).
- 40 Що се отнася до липсата на санкция, следва да се отбележи, че член 54 от КПСШ предвижда като условие санкцията да е изпълнена или в процес на изпълнение, или да не може да бъде изпълнена по силата на законите на договарящата държава, която я е наложила, само в хипотезата на осъждане.
- 41 Ето защо обстоятелството, че в член 54 от КПСШ се говори за санкция, не позволява тълкуване в смисъл, че извън хипотезата на осъждане приложимостта на този член зависи от още едно допълнително условие.
- 42 За да се определи дали акт като разглеждания в главното производство представлява окончателно съдебно решение спрямо определено лице по смисъла на член 54 от КПСШ, следва на второ място да се установи дали този акт е постановен след преценка на по съществото на случая (вж. в този смисъл решения от 10 март 2005 г., *Miraglia*, C-469/03, EU:C:2005:156, т. 30 и от 5 юни 2014 г., *M*, C-398/12, EU:C:2014:1057, т. 28).
- 43 За това следва да се има предвид целта, преследвана с правната уредба, част от която е член 54 от КПСШ, както и контекстът на тази уредба (вж. в този смисъл решение от 16 октомври 2014 г., *Welmory*, C-605/12, EU:C:2014:2298, т. 41 и цитираната съдебна практика).

- 44 В това отношение според практиката на Съда целта на закрепения в този член принцип *ne bis in idem* е, от една страна, да не се допуска в пространството на свобода, сигурност и правосъдие лице, спрямо което е постановено окончателно съдебно решение, да бъде — при упражняване на правото си на свободно движение — преследвано за едно и също деяние на територията на няколко договарящи държави, за да се гарантира правната сигурност посредством зачитане на влезлите в сила решения на публичните власти при липсата на хармонизация или сближаване на наказателните законодателства на държавите членки (вж. в този смисъл решения от 28 септември 2006 г., *Gasparini* и др., C-467/04, EU:C:2006:610, т. 27, от 22 декември 2008 г., *Turanský*, C-491/07, EU:C:2008:768, т. 41 и от 27 май 2014 г., *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, т. 77).
- 45 От друга страна обаче, макар член 54 от КПСШ да има за цел да гарантира на лице, което е било осъдено и е изтърпяло наказанието си или евентуално е било окончателно оправдано в договаряща държава, възможността да се движи в Шенгенското пространство, без да се страхува от преследване за същото деяние в друга договаряща държава, той не цели да предпази заподозряно лице от вероятността да бъде подложено на последователни разследвания за едно и също деяние в няколко договарящи държави (решение от 22 декември 2008 г., *Turanský*, C-491/07, EU:C:2008:768, т. 44).
- 46 Всъщност в това отношение член 54 от КПСШ следва да се тълкува в светлината на член 3, параграф 2 ДЕС, според който Съюзът предоставя на своите граждани пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, в което е гарантирано свободното движение на хора, в съчетание с подходящи мерки по отношение на контрола на външните граници, както и предотвратяването и борбата с престъпността.
- 47 При това положение окончателният характер по смисъла на член 54 от КПСШ на постановен в държава членка наказателен акт трябва да се тълкува в светлината не само на необходимостта от гарантиране на свободното движение на хора, но и на необходимостта от подпомагане на предотвратяването и борбата с престъпността в рамките на пространството на свобода, сигурност и правосъдие.
- 48 По изложените по-горе съображения, акт за прекратяване на наказателно производство като разглеждания в главното производство, с който прокуратурата — без да проведе каквото и да било задълбочено разследване с цел събиране и преценка на доказателства — е приела, че не е необходимо да продължава наказателното преследване единствено по съображението, че обвиняемият е отказал да даде обяснения, а пострадалият и един косвен свидетел живеят в Германия, което не е позволило в хода на разследването да бъдат събрани техните показания и съответно да се проверят твърденията на пострадалия, не представлява акт, постановен след преценка по съществуването на случая.
- 49 Всъщност прилагането на член 54 от КПСШ по отношение на такъв акт би затруднило и дори би препятствало всяка конкретна възможност за санкциониране в съответните държави членки на противоправното поведение, заради което е преследван обвиняемият. От една страна, посоченият акт ще е приет от съдебен орган на държава членка без каквато и да било задълбочена преценка на противоправното поведение, заради което е преследван обвиняемият. От друга страна, образуването на наказателно производство в друга държава членка за същото деяние би било осуетено. Такава последица очевидно противоречи на самата цел на член 3, параграф 2 ДЕС (вж. в този смисъл решение от 10 март 2005 г., *Miraglia*, C-469/03, EU:C:2005:156, т. 33 и 34).
- 50 Накрая, както вече е отбелязал Съдът, член 54 от КПСШ по необходимост предполага, че между договарящите страни съществува взаимно доверие в съответните им системи на наказателно правосъдие и че всяка от тях приема прилагането на действащото в другите договарящи страни

наказателно право дори когато прилагането на собственото ѝ национално право би довело до различен резултат (решение от 11 декември 2008 г., *Bourquain*, C-297/07, EU:C:2008:708, т. 37 и цитираната съдебна практика).

- 51 Това взаимно доверие налага съответните компетентни органи на втората договаряща държава да приемат окончателното решение, постановено на територията на първата договаряща държава, такова каквото то им е предоставено.
- 52 Посоченото взаимно доверие обаче би могло да просъществува само ако втората договаряща държава е в състояние да се увери въз основа на представените от първата договаряща държава доказателства, че съответното решение на компетентните органи на първата държава действително е окончателно решение, съдържащо преценка по съществуването на случая.
- 53 Следователно, както посочва генералният адвокат в точки 74—78 и 84 от заключението си, постановление на прокуратурата като разглежданото в главното производство, с което се слага край на наказателното преследване и се прекратява досъдебното производство, не би могло — тъй като в противен случай би било поставено под въпрос взаимното доверие между държавите членки — да се счита за издадено след преценка по съществуването на случая и следователно да се окачестви като окончателно съдебно решение по смисъла на член 54 от КПСШ, когато от самите мотиви на това постановление е видно, че не е проведено задълбочено разследване. В това отношение обстоятелството, че не са разпитани пострадалият и евентуалният свидетел, сочи, че в случая, разглеждан в главното производство, не е проведено задълбочено разследване.
- 54 По изложените по-горе съображения на втория въпрос следва да се отговори, че принципът *ne bis in idem*, закрепен в член 54 от КПСШ, трябва, в светлината на член 50 от Хартата, да се тълкува в смисъл, че постановление на прокуратурата, с което се слага край на наказателното преследване и окончателно — стига да няма възобновяване или отмяна — се прекратява досъдебното производство срещу определено лице, без да бъде наложена санкция, не може да се окачестви като окончателно съдебно решение по смисъла на тези членове, когато от мотивите на постановлението е видно, че посоченото производство е прекратено, без да е проведено задълбочено разследване, за което сочи обстоятелството, че не са разпитани пострадалият и евентуалният свидетел.

По първия въпрос

- 55 Предвид отговора, даден на втория въпрос, не следва да се отговаря на първия въпрос.

По съдебните разноски

- 56 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Принципът *ne bis in idem*, закрепен в член 54 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген от 14 юни 1985 година между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници, подписана в Шенген

(Люксембург) на 19 юни 1990 г., трябва, в светлината на член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, да се тълкува в смисъл, че постановление на прокуратурата, с което се слага край на наказателното преследване и окончателно — стига да няма възобновяване или отмяна — се прекратява досъдебното производство срещу определено лице, без да бъде наложена санкция, не може да се окачестви като окончателно съдебно решение по смисъла на тези членове, когато от мотивите на постановлението е видно, че посоченото производство е прекратено, без да е проведено задълбочено разследване, за което сочи обстоятелството, че не са разпитани пострадалият и евентуалният свидетел.

Подписи